

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2021

aruandeaasta lõpp: 31.12.2021

nimi: Eesti Leader Liit

registrikood: 80340827

tänava/talu nimi, Pärnu mnt

maja ja korteri number: 10

linn: Abja-Paluoja linn

vald: Mulgi vald

maakond: Viljandi maakond

postisihtnumber: 69403

telefon: +372 55537360

e-posti aadress: info@leaderliit.eu

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	4
Bilanss	4
Tulemiaruanne	5
Rahavoogude aruanne	6
Netovara muutuste aruanne	7
Raamatupidamise aastaaruande lisad	8
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	8
Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed	9
Lisa 3 Võlad ja ettemaksed	9
Lisa 4 Annetused ja toetused	9
Lisa 5 Mitmesugused tegevuskulud	10
Lisa 6 Tööjõukulud	10
Lisa 7 Seotud osapooled	10
Aruande allkirjad	12

Eesti Leader Liidu 2021. aasta tegevusaruanne

Eesti Leader Liit on LEADER tegevusgrupe koondav ühing, mis esindab arendusorganisatsioone, kes tegutsevad kogukondade ühendajana, regionaalpoliitika toetajana ja maaelu hoidjana.

2021. aastal on organisatsioon jätkuvalt toimiv, seistes aktiivselt Eesti maaelu arendamises Leader- põhimõtete hoidmise ja Leader-meetme kvaliteetse rakendamise eest. Igapäevaselt tehti koostööd mitmete partneritega, et laiendada kogukonnameetodi kogemust ja anda kogukondadele rohkem õigusi piirkondlike strateegiate planeerimiseks ja täitmiseks järgmisel rahastusperioodil.

Liidu liikmeks on 31.12.2021 seisuga 20 kohalikku LEADER tegevusgruppi. Aasta jooksul liikmete arv ei muutunud.

Eesti Leader Liidu juhtimisorganiteks on üldkoosolek ja juhatus.

2021. aastal toimus üks üldkoosolek, 16.06.2021 Pärnumaal.

Juhatus jätkas endises koosseisus. Juhatusel liikmed on Rafael Milerman - Lääne Harju Koostöökogu (esimees), Kristiina Tammets - Tartumaa Arendusselts (aseesimees), Valdek Haugas - Virumaa Koostöökogu, Tiiu Rüttele - Põlvamaa Partnerluskogu, Silva Anspal - Järva Arengu Partnerid, Endla Mitt - Piiriveere Liider, Koit Kelder - Saarte Koostöökogu.

2021. aastal toimus 3 juhatuse koosolekut ning arvukalt töörühmade kohtumisi, mis valdavalt viidi läbi elektroonilises formaadis.

Juhatusel esimehele maksti hüvitist vastavalt üldkoosoleku otsusele nr 4, 18.04.2019 ja ja nr 2, 16.06.2020. Palgatöötajana jätkas täiskoormusega tööd tegevjuht Triin Kallas (1,0 kohta).

2021. aastal jätkasid Eesti Leader Liidu esindajad osalemist MAK 2014-2020 seirekomisjonis, Põllumajanduse ja maaelu arengu nõukogus, Ühise Põllumajanduspoliitika strateegiakava 2021-27 juhtkomisjonis ning LEADER ja maaettevõtluse töörühmades, ELARDi (Euroopa LEADER Ühendus Maaelu Arengu) juhatuses, Põllumajanduse ja Kalanduse arengukava 2030 koostamise juhtrühmas, Strateegia Eesti 2035 koostamise töörühmas, Euroopa Maaeluvõrgustike assambleel, Kodanikuühiskonna programm 2021-2030 juhtrühmas ning Maaeluvõrgustiku koostöökojas, PRIA klientide nõukojas.

Liikmete jooksvaks koostöövormiks on kohtumised temaatilistes töörühmades ning elektrooniline suhtlus. Aktiivsemad arutelud toimusid Leader määruse tõlgendamise ja õigusloome ning ELL protsesside töörühmades. Peamiseks aruteluteemaks olid uue perioodi strateegiate ettevalmistamise toetuse, Euroopa Liidu nn taasterahastu vahendite kasutamine, mille eesmärk on leevendada COVID-19 kriisi mõjusid ning lihtsustatud kulumeetodite kasutuselevõtt.

Jätkusid regulaarsed kohtumised maaeluministeriumi maaelupoliitika ja analüüsi osakonna töötajatega ning kolmepoolse töörühma kohtumised, millel osalevad Maaeluministerium, PRIA ja ELL. Sisendit anti erinevate riiklike, maaelu- ja kodanikuühiskonna strateegiate koostamiseks.

Eesti Leader Liit kuulub Maal elamise päeva korraldajate juhtrühma ning vaatamata Covid-19 kriisile viidi külastuspäev läbi 25. septembril 2021 ligikaudu 15000 osavõtjaga. Omavalitsuste, kogukondade ja ettevõtjate omavahelise koostöö innustamiseks ellu kutsutud Maal elamise päeva eestvedajaks on Eesti Külaliikumine Kodukant. Külaliikumise eestvõttel algas ka Aktiivsete Kodanike Fondist toetust saanud projekt "Õmblusteta maaühiskonna programm", mille eesmärgiks on omavalitsuste ja kogukonna eestvedajate koostöö tugevdamine. Koostöös külaliikumisega osalesime ka Aasta küla 2021 valimise hindamiskomisjonis.

Juunis 2021 sai alguse Arukate külade arenguprogramm, siseriiklik LEADER koostööprojekt, mille eesmärk on pakkuda tuge ja koolitustegevusi programmis osalevatele küladele oma piirkonna aruka küla strateegia loomiseks ja innovaatiliste piloottegevuste rakendamiseks. Koostööprojekti lisandväärtusena luuakse Eesti arukate külade võrgustik, et suurendada kohalike kogukondade võimekust ja teadlikkust piirkonna arengu võimalusest. Lisaks luuakse seosed Euroopa arukate külade võrgustikuga Smart Rural 21 (www.smartrural21.eu). Arukate külade programmi viivad ellu 13 Eesti LEADER tegevusgruppi, ELL osaleb juhtrühma töös.

Sisekommunikatsiooni vallas uuendati ja täiendati ELL'i kodulehte ning jätkus igakuiste infokirjade saatmine nii liikmetele kui kõigile Leader tegevusgruppidele. Kuna pandeemia tingimustes suurenes e-koosolekute korraldamise vajadust, korraldasime liikmetele elektrooniliste keskkondade ja tööriistade kasutamise koolitusi.

Eesti Leader Liit osaleb neljas rahvusvahelises koostööprojekti:

ACCESS'R (accessr.eu) ja **ESPRIT** (Erasmus+) teema on maapiirkonna elanike juurdepääs teenustele, osalevad Prantsusmaa, Hispaania, Rumeenia, Ungari ja Eesti.

SHERPA (rural-interfaces.eu) on Horisont 2020 projekt, mille käigus luuakse 40 koostööplatvormi, mis ühendavad maapiirkondade inimesi, teadlasi ja otsustajaid.

Erasmus+ **VET4CHANGE** projekt keskendub kutsehariduse rolli teadvustamisele piirkonna arengu kontekstis. Partnerid on Prantsusmaa, Islandi, Rumeenia, Sloveenia, Horvaatia ja Belgia eriilmelistest organisatsioonidest.

Eesti Leader Liidul on kavas ka 2022. aastal jätkata ELL töörühmade praktikat, koostööd seniste partneritega, propageerida kogukonnameetodi kasutamist, laiendada liikmeskonda, ning jätkuvalt ühendada, esindada ja arendada kõiki Eesti LEADER tegevusgruppe.

Ramatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2021	31.12.2020	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	31 649	22 466	
Nõuded ja ettemaksed	1 315	1 040	2
Kokku käibevarad	32 964	23 506	
Kokku varad	32 964	23 506	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	3 976	3 718	3
Kokku lühiajalised kohustised	3 976	3 718	
Kokku kohustised	3 976	3 718	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	19 788	13 037	
Aruandeaasta tulem	9 200	6 751	
Kokku netovara	28 988	19 788	
Kokku kohustised ja netovara	32 964	23 506	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2021	2020	Lisa nr
Tulud			
Liikmetelt saadud tasud	54 854	54 524	
Annetused ja toetused	5 394	7 628	4
Tulu ettevõtlusest	140	0	
Muud tulud	26	0	
Kokku tulud	60 414	62 152	
Kulud			
Sihotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-4 899	-4 545	
Mitmesugused tegevuskulud	-12 370	-14 319	5
Tööjõukulud	-33 930	-36 518	6
Muud kulud	-18	-21	
Kokku kulud	-51 217	-55 403	
Põhitegevuse tulem	9 197	6 749	
Muud finantstulud ja -kulud	3	2	
Aruandeaasta tulem	9 200	6 751	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2021	2020
Rahavood põhitegevusest		
Põhitegevuse tulem	9 197	6 749
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-275	-340
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	258	-1 434
Kokku rahavood põhitegevusest	9 180	4 975
Rahavood investeerimistegevusest		
Laekunud intressid	3	2
Kokku rahavood investeerimistegevusest	3	2
Kokku rahavood	9 183	4 977
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	22 466	17 489
Raha ja raha ekvivalentide muutus	9 183	4 977
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	31 649	22 466

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

	Kokku netovara	
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2019	13 037	13 037
Aruandeaasta tulem	6 751	6 751
31.12.2020	19 788	19 788
Aruandeaasta tulem	9 200	9 200
31.12.2021	28 988	28 988

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

MTÜ Eesti Leader Liit raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele, see on avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogu, mille põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seadusega ning mida täiendab rahandusministri määrus. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes põhimõttest, et ühing on jätkuvalt tegutsev. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes ühe euro täpsusega.

Raha

Rahana kajastatakse panga arvelduskontodel olevat raha.

Nõuded ja ettemaksud

Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud lähtudes tõenäoliselt laekuvatest summadest. Nõuete hindamisel on vaadeldud iga nõuet eraldi, arvestades teada olevat infot kliendi maksuvõime kohta. Nõuded ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil, lähtudes laekumise tõenäosusest.

Annetused ja toetused

Annetuste ja toetustena kajastatakse sihtfinantseerimine ning mitteliikmetelt saadud mittesihtfinantseerimine. Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ning sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud.

Tulud

Liikmetelt saadud tuluna kajastatakse tulu liikmemaksudest ning muud liikmetelt saadud tasud. Liikmemaksu tulu kasutatakse ja käsutatakse MTÜ eesmärkide saavutamiseks vastavalt kehtivatele õigusaktidele ning põhikirjale. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamise järel. Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtusest.

Kulud

Kulud kajastatakse õiglasest väärtusest ning kajastatakse samas perioodis kui kajastatakse nendega seotud tulusid.

Seotud osapooled

Aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks organisatsiooni juhatuse liikmeid ning tegevjuhti ja eespool nimetatud isikute lähisugulasi ja nendega seotud ettevõtteid.

Lisa 2 Nõuded ja ettemaksud

(eurodes)

	31.12.2021	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	60	60
Ostjatelt laekumata arved	60	60
Ettemaksud	255	255
Tulevaste perioodide kulud	255	255
Laekumata projekti toetus	1 000	1 000
Kokku nõuded ja ettemaksud	1 315	1 315
	31.12.2020	12 kuu jooksul
Ettemaksud	40	40
Tulevaste perioodide kulud	40	40
Laekumata projekti toetus	1 000	1 000
Kokku nõuded ja ettemaksud	1 040	1 040

Lisa 3 Võlad ja ettemaksud

(eurodes)

	31.12.2021	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	800	800
Võlad töövõtjatele	1 027	1 027
Maksuvõlad	2 149	2 149
Kokku võlad ja ettemaksud	3 976	3 976
	31.12.2020	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	517	517
Võlad töövõtjatele	1 520	1 520
Maksuvõlad	1 681	1 681
Kokku võlad ja ettemaksud	3 718	3 718

Lisa 4 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2021	2020
Mittesihotsatabelised annetused ja toetused	360	360
sihtfinatseerimine Erasmus projektid	5 034	7 268
Kokku annetused ja toetused	5 394	7 628

Lisa 5 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2021	2020
Mitmesugused bürookulud	605	678
Lähetuskulud	2 485	0
IT tarkvara haldus	769	1 575
Sõidukite majandamiskulu, ,transpordikulu (isikliku sõiduauto kulu)	1 721	1 940
Liikmemaksud	1 600	1 600
Ürituste korraldamine	3 411	6 684
Raamatupidamisteenus	1 704	1 680
Seminaridel osalemise kulu	75	162
Kokku mitmesugused tegevuskulud	12 370	14 319

Lisa 6 Tööjõukulud

(eurodes)

	2021	2020
Palgakulu	25 765	27 485
Sotsiaalmaksud	8 658	9 235
Puhkusereserv	-493	-202
Kokku tööjõukulud	33 930	36 518
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	1	1

2020 aastal on kajastatud tegevjuhi töötasu, mis on seotud Esprit projektiga, sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide kuluna summas 1 338 eurot.

Tööjõukuludena on kajastatud igakuine tegevjuhi töötasu ja juhatuse esimehe tasu.

2021 aastal on tööjõukuludena kajastatud igakuine tegevjuhi töötasu ja juhatuse esimehe tasu.

Lisa 7 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2021	31.12.2020
Juriidilisest isikust liikmete arv	20	20

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

LÜHIAJALISED	31.12.2021	31.12.2020
Nõuded ja ettemaksud		
Asutajad ja liikmed	60	0
Kokku nõuded ja ettemaksud	60	0
Võlad ja ettemaksud		

Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	152	296
Kokku võlad ja ettemaksud	152	296

MÜÜDUD	2021	2020	
	Teenused	Kaubad	Teenused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	21 472		22 629
Kokku müüdnud	21 472	22 629	22 629

OSTETUD	2021	2020	
	Teenused	Kaubad	Teenused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	359		163
Kokku ostetud	359		163

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2021	2020
Arvestatud tasu	25 765	28 485

Tegevjuhile ja juhatuse esimehele arvestatud tasu.